

HARCMISTRZ

MIESIĘCZNIK STARSZYZNY HARCERSKIEJ
ORGAN NACZELNICTWA ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO

ROCZNIK DZIESIĄTY

ROK 1927.

KOMITET REDAKCYJNY:

St. CZAPIEWSKI, E. KONOPACKI,
W. PRAŻMOWSKA, E. RYSZKOWSKI,
St. SEDLACZEK, M. UKLEJSKA,
Z. WOŁOWSKA.

Redaktor: STANISŁAW SEDLACZEK

Sekretarz Redakcji: EUGENJUSZ RYSZKOWSKI

WARSZAWA 1928.

WYDAWNICTWO NACZELNICTWA ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO

NAKLAD I ADMINISTRACJA: CENTRALNA KOMISJA DOSTAW HARCERSKICH Z. H. P., TRAUGUTTA 2.

TREŚĆ ROCZNIKA 1927.

(Liczby oznaczają stronicę; (k) przy tytułach oznacza „kronika“).

Ideologia harcerska. Zagadnienia z dziedzin pokrewnych.		Harc. Kursy Instrukt. przed Z. H. P., St. Sedlaczek	151
Stanisław Sobiński o Harcerstwie	2	Porzuć Smutek, Z. Grzymałowska	156
Motywy Słowiańskie w Harc. — M. Zakrzewska.	2	Z Gazetki Obozu Instr. 1918 r.	157
O nasze jutro — H. Glass	9, 22	Rozwój życia obozowego	186, 190
Znaczenie zagadnienia alkoholizmu Dr. Cz. Wroczyński	33, 52	Metodyka i technika. Wskazówki dla drużynowych	
Nasz apel (w spr. alkoh.), St. Sedlaczek	125	Motywy Słowiańskie w Harc. — M. Zakrzewska.	2
Skauting, a walka z alkoholizmem, O. Grzymałowski	126	Programy zbiórek na miesiąc.	4
O linię Harcerstwa, M. Uklejska	35	O kursach instr. m. Chor. Krakowskiej, Z. Trylski.	9, 25, 40, 59
Na czasie, St. Sedlaczek	36	Kurs w Kandersteg, St. Sedlaczek.	12, 42
W dniu św. Jerzego, St. Sedlaczek	51	O stronę fizyczną w wych. harc. — M. E. Kazimierowicz	26
Nasza jedność, St. Sedlaczek	69	Program ur. przyrzeczenia, W. Radziwiński.	43
Idea ochrony przyrody, a Harcerstwo, J. Opacki	70, 82, 95	Kucharki w obozach, J. P.	43
W sprawie najważniejszej (Odezwa ks. Prefektów)	105	W sprawie godeł osobistych — Biały Lis	44
Podstawy etyczne skautingu, St. Sedlaczek.	108, 127	Oszczędność w drużynie, T. Maresz	57
Wieczne zagadnienie, Cz. J. Kączkowski.	112, 130	Przysposobienie harcerki do obrony kraju, Z. Wołowska	61
Komunizm i dzieci, H. Glass	113	Pierwsze kroki dziewczynki w IV. Ż. Krak., M. Z.	71
Co to znaczy skaut-harcerz	169	Kształcenie charakteru przez skauting, St. Sedlaczek	79
Zadania społeczne obozów. St. Czajkowska	143	Idea Ochrony Przyrody, J. Opacki	70, 82, 95
Zagadnienia ruchu i organizacji		Znaczenie wychowawcze sportu łucznego, M. Fularski.	92
patrz także „Głosy i echa“		Ranna gimnastyka, M. Krawczyk	94
Ustawa Harcerstwa, J. Grodyński	5, 39	W sprawie wycieczek w Tatry, W.	95
Rozwiązane zagadnienie. W. Bublewski	11	Materiały na konf. Starsz. Męs.	98
Opinie komend w spr. stopni starszyny	15	Przyrzeczenie w drużynie, J. Trylska.	100
O nasze jutro, H. Glass	9, 22	Rozwój poglądów na karność, W. Batycki, (streszcz.)	121
Obowiązek pracy, H. Babińska	41	Ulgi w wojsku dla czł. org. p. w. (k)	86
W sprawie Kół Przyjaciół, Z. Wołowska	42	Wstęp do lasów państw. dla harc. (k)	123
W sprawie programu i planu, St. Sedlaczek	54	Poradnia krajoznawcza (k).	123
Wodzowie harcerzy i przyjaciele harcerzy, H. Glass.	56	Filmy krajoznawcze (k).	123
Ustalenie liczb, St. Sedlaczek	74	Zadania społeczne obozów — St. Czajkowska	143
Poczucie przynależności organizacyjnej, E. Gulbinowa	89	Ogólne uwagi o kolonj. i oboz., M. Wocalewska.	149
Materiały na konfer. Starszyny M.	98	Obozy harcerskie, St. Sedlaczek	160
Więcej drużyn w szkołach powszechnych, B. Oliżar.	109	Z dziennika Gillwelczyka, O. Grzymałowski	165
Akademicka młodzież harcerska, J. Zawadzki.	110	Jakśmy sobie radzili	167
Gromady starszyny, A. Czapliński	113	Związkowe obozy 1927 r., St. Sedlaczek	176
Nasz apel (w spr. alkohol.) St. Sedlaczek	125	H. Kurs Instr. Wych. Fiz., Cz. Rębowski,	180
Skauting, a walka z alkoholizmem, O. Grzymałowski	126	Gry	87, 166
W sprawie org. W. F. w Harc. (uchw. komisji na VII Zj. Wal. — Uchw. Konf. Starszyny)	133	Biblioteczki ruchome.	49
Nie brać udziału w mundurze w zebr. politycz. (k)	136	Poradnia dla drużynowych.	48
O czym społeczeństwo wie za mało	137	Kalendarzyk	18, 30, 46, 64, 85
Historja harcerstwa i skautingu		Gawędy Naczelnika	
Dziesiąty rocznik (dzieje „Harc mistrza“)	1	Śląsk — Odprawa w Krakowie — 25, 3, 20 Warsz.	5
Andrzej Małkowski i Jerzy Grodyński	3	Chmury na horyzoncie. Nasza zwartość wewnętrzna. Drużyny Starszych Harcerzy. Jarosław — jak się robi pieniądze	22
Ustawa Harcerstwa — J. Grodyński	5, 39	Św. Franciszek z Asyżu — Potrzeba nam Ducha Miłości. — Co robić z zarzutami. Dyskusje w gronach starszyny. Założenie: dobra wola. Dobra wola nie wystarczy. Wyteżona praca.	92
Siedemdziesiąta rocznica urodzin Sk. Naczelnego.	8	Po wakacjach. O programową pracę w drużynach. Gromady starszyny. Praca nad sobą. Czytanie książek. „Organiz. Harcerstwa“ zeszyt 2—3. Harc. bibliot. „dzieł wyborowych“.	107
Stanisław Cezary Gibess — St. L.	24		
Pierwszy obóz skautowy — St. Sedlaczek	138		
Dzieje żeńskich kursów instr. — J. Falkowska	140		
Obozy wakacyjne w Skolem — 1910 — 1914, W. Sikorski	144		
Kurs Skautowy w Skolem, 1913, J. Lewakowski.	146		

Rok Zawiszy. Złot drużynowych. Do całej Polski z apelem: idźmy w ślady Zawiszy! Słówek do Starszych Harcerzy. Praca oświatowa	130
---	-----

Starsze Harcerstwo

Gawędy kierownika wydz. St. H. w G. K. M., J. Zawadzkiego.	
Gawęda wstępna. Niektóre zagadnienia	28
Obowiązkowość. Co słycać nowego.	44
Przed Zjazdem Walnym. Zagadnienie koedukacji.	61
Po Walnym Zj. Rozrost St. H. Kurs. Literatura Lato St. H.	83
Harcerstwo ludzi dorosłych	97
I Złot Starszego Harcerstwa	132
Udział w akcji obozowej 1927 r.	183
Informacje — w każdej gawędzie a nadto:	

Kronika

Kraków 20, 102, Przemyśl 66, Lwów 66, Radom 66, 87, Gdańsk 66, Poznań 87, Warszawa 122.

Skauting zagranicą. Międzynarodowe sprawy skautowe

(patrz także „Wydawnictwa”).

Artykuły

Uchwały IV. Konf. Międzyn. w Kandersteg	7
Siedemdziesiąta rocznica urodzin Skauta Naczelnego	8
Magyar Cserkész Szövetség	13
Wycieczka do Serbji (T. Strumiłło)	58
Wykaz organizacyj skautowych	60
II. Międz. Złot Skautów Morskich w Kopenhadze	73
Svaz Junaku — Skautu Republiki Ceskoslovenske, Er.	96

Kronika

Drużyna Gillwell Parku 20, 136. Skauci katolicycy w Anglii 20. Szwecja 32, 123. Skaut Naczelny w Afryce 66, 78, 87. Anglja 67, 78, 87, 103, 136. Luxemburg 67, 103. Albania 67, 136. Eskimosi 67. Palenie a skauci duńscy 67. Odznaki odwiedzania krajów zagran. 78. Jamboree 1929; 87, 103, 123. Skaut Naczelny odznaczony 103, 136. Kuba 103, 136. Międzyn. pielgrzym. sk. do Lourdes 103. Czarna lista 103. Międzyn. Komitet Skautowy 123. Włochy 123. Szwajcaria 123, Kandersteg 136. Austria 123. Ameryka 123. Szanghaj 123. Łotwa 123. Queensland 136. Kanada 136. Natal 136.

Głosy i echa.

Na bezdrożach wychowawczych, St. Sedlaczek	17
Jedno czy dwustopniowość, W. Błaszczak	29
W sprawie stopni starszyny, W. Sawicki	46
O dziesiątym prawie i „Prawie Przebaczenia”, M. Uklejska	64
Bardzo na czasie, St. Sedlaczek	75
Przyrzeczenie w drużynie, J. Trylska	100
Wilczęta czy krasnoludki, Kilometr.	119
W sprawie słownictwa harcerskiego, St. Sedlaczek	134
Zasady ideowe członków współdziałających, St. S.,	134

Z życia Z. H. P.

Artykuły i dłuższe wzmianki.

Odprawa komendantek Chorągwi.	27
Konfer. w spr. Drużyn Morskich.	72

Komisja G. K. M. do spraw w. f. i p. w.	77
Nasz Przewodniczący	80
VII. Zj. Walny Z. H. P.	80
Wizyta Naczelnictwa u ks. Prymasa Anglii.	82
Zjazd harcerzy i b. harcerzy	71 (k), 102
VII. Konfer. Instruktorok	98, 115
III. Konfer. Starszyny Męskiej	98, 118
I. Konferencja kierowniczek Zuchów	117
Wyprawa morska do Danji, L. Hermel	170
Akcja letnia 1927 Śląskiej Chor. M.	184
Lato 1927 w Chor. Lubelskiej	186
Rozwój życia obozowego w H. męs. 1918—1927.	186
Męskie obozy instr. i dla drużynowych 1927	187
Całokształt męs. akcji obozowej 1927.	187
Żeńskie obozy instr. i dla druž. 1927.	188
Całokształt żeńsk. akcji oboz. let. w 1927.	189
Rozwój żeńsk. akcji oboz. 1922 — 1927.	190
Akcja letnia 1927 — oddz. Krakowski, Lwowski Pomorski	191
Wycieczka harcerok krak. nad Adriatyk.	192
Kronika P. W. (k).	31, 48, 86, 87, 102

Wydawnictwa (omówienie, wzmianki)

książki i broszury

„Literatura w sprawie komunizmu”.	18, 47, 77, 121
„Lilavati”.	19
„Szkoła Twórcza”, H. Rowid	31
„Praca Polski nad morzem”, A. Uziembło	31
„On His Majesty's Service”, M. Schmidt.	31
„Obóz harcerski”, St. Sedlaczek	47
„Ku pamięci kuratora S. Sobińskiego”	47
„Organizacja Harcerstwa”.	47
Old skauting, Dr. J. Simanek	65
Weterynarz wiejski, Dr. Sz. Gracz.	65
Life Snags, and How to Meet Them, Baden-Powell	66
Pius XI na tle chwili dzisiejszej, K. Jędrzejewski.	75
Bibliografia Harcerska, St. Sedlaczek	76
Jak pracować w Starszym Harcerstwie, NZHP.	76
Rasowe podstawy eugeniki, Dr. K. Stojanowski	76
Gry sportowe, M. Kurletto i Cz. Rębowski	77
Akademickie Drużyny Harc., Dr. K. Stojanowski	85
„Watra”, Jednodn. ak. mł. krak.	85, 101
Gimnastyka, W. Sikorski	86, 101
„Harc. jako czynnik odrodz. katol. i narodowe-go”, ks. A. Bogdański.	86
„Nasze hasła i cele”, H. Pawłowski	86
„Dla przyszłości”, wyd. Kom. Przysp. Kob. do obr. kr.	86
„Na obczyźnie i u siebie” (o gimn. Kulwiecia)	86
„Kolonje, obozy i wędrówki ze stanowiska wychowawczego”, T. Łopuszański.	86
„Higj. Szk. i Wych. Fiz. w szkołach Rzp., Dr. St. Kopczyński.	86
„Znaki konwencjonalne etc.”, wyd. Koła Ofic. Szt. Gen.	101
„Dzienniczek Harcerski”, G. K. M.	101
„Rozwój poglądów na karność wojskową”, W. Batorycki.	121
„Polityka Polski Niepodległej”, Stanisław Bukowiecki, „Program polityczny Polaka uczciwego” A. Janowski	121
„Niewinna krew” J. Sosnowski	121
„Kochaj życie — bądź dzielny”, Dr. Bogdan Suchodolski.	121
„Wskazówki dla org. wyc. tur-kraj.” Min. W. R. i O. P.,	121

„Polska a Słowiańszczyzna”, Dr. T. St. Grabowski	121
„Rocznik Harcerski” na r. 1928	
„Myśli o odrodzeniu narodowym”, St. Szczepanowski	135
„Lekka atletyka”, J. Baran	135
„Tennis”, W. Kuchar — Z. Stahl	135
„Aids to scoutmastership”	120, 136

Czasopisma

„Harcerz”	19
„Luca” (Jugosl.)	19
„John Bull and Uncle Sam”	19
„Swastyka”	47
„Kolarz Polski”	47
„Orel”	103
„Szaniec”	121
„Walka z bolszewizmem” patrz „Literatura w sprawie komunizmu”	

Różne

Działalność Kasy Mianowskiego	14
Państwowa opieka nad W. F., plany P. W.	16
Rada Naukowa W. F.	62, 72
Rozporządzenie R. Min. w spr. utw. P. Urz. W. F. i P. W.	63
O Focę, Psach, Kotach i Gołębiach, Kronikarz	175
Zjazd harcerzy i b. harcerzy.	71, 102
Pomoc dla P. Kom. Pom. Dzieciom	84

Prasa i głosy o harcerstwie

Przegląd Strzelecki i Łuczniczy	45
„Scouten” (Szwecja) (k)	67
Delegat M. S. Zagr. o Harc.	84
Prasa a VII. Zj. Walny.	102

Kronika

Naczelnictwo, Główne Kwatery 19, 20, 48, 77, 86, Związk. kurs. Instr.	122
Obozy	122, 136 i n.

Z Oddziałów, Chorągwi i Drużyn.

Śląsk.	5, 48, 102, 122
Kraków.	6, 9, 20, 32, 102, 103

Warszawa.	7, 11, 20, 32, 49, 65, 102, 136
Lublin.	20, 32
Jarosław.	22
Łódź	32, 65, 103
Lwów.	32, 65, 122
Białystok.	32
Mazowsze	32, 49, 102, 136
Poznań	32, 102, 102, 103, 135
Zagłębie Dąbrowskie	49, 102
Płock	49, 102, 136
Pomorze.	49, 78, 102, 122
Przemysł („Czuwaj”)	66
Radom 87, (kurs naucz.)	103
Wilno.	102

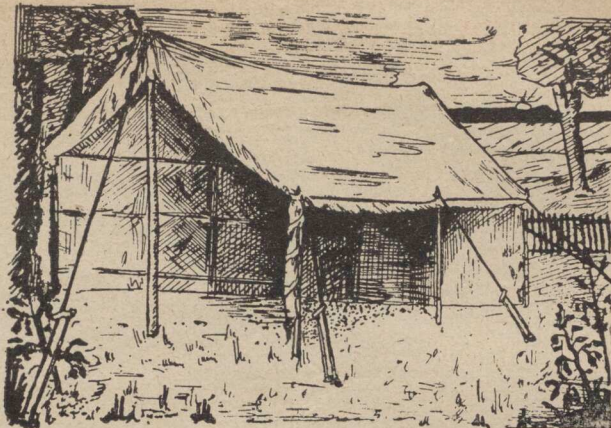
Nasi zagranicą

Śląsk Czeski	67
Berlin.	122

Różne wiadomości

Statystyka pracy instruktorów	50
Odnaczenia członk. Z. H. P.	32, 123
Pośrednictwo pracy	50, 88
Rowerem naokoło Polski	122
Wyprawa morską do Danii	135
Dzielny czyn har. śląskich.	122
Polska w liczbach	68
Zakaz piłki nożnej do lat 16.	67
Pestalozzi	67
Lingiada w Göteborgu	67
Y. M. C. A.	67
Czerwone „Harcerstwo”	68
Walny Zjazd Sekcyj W. F. i Higj. T. N. S. W.	87
Walny Zjazd Związku Strzeleckiego	88
Zjazd Harc. i b. Harcerzy.	71, 102
Państwowy Inst. W. F.	103
Polska Macierz Szkolna	103
Polski Czerwony Krzyż	103
Liga Morska i Rieczna a Harcerstwo	122
60-lecie Sokoła Macierzy, Lwów	122
Zjazd Elsów	122
VII Polski Kongres Przeciwalkoholowy	122, 136
Misja Prof. Piaseckiego (Liga Narodów).	135

CENTRALNA KOMISJA DOSTAW ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO

WARSZAWA, UL. TRAUUGUTTA 2, TELEFON 145-54, P. K. O. C-to 536

POLECA ZE SKŁADU I NA ZAMÓWIENIE

CAŁKOWITY EKWIPUNEK OBOZOWY:

NAMIOTY różnych typów i wymiarów do obozów stałych i wędrownych

WORKI do spania, gwarantowanej odporności na wilgoć : : : : : :

KOCE, PLEDY, ŁÓŻKA POŁOWE, SIENNIKI w różnych gatunkach

KUBŁY brezentowe do wody

KOTŁY polowe cynkowane i obozowe aluminiowe i emaljowane

NACZYNNIA

MASZYNKI polowe do spirytusu płynnego i stałego

TOPORKI, SAPERKI i KIŁOFY do robót obozowych

PLECAKI (typu alpejskiego)

TORNISTRY, CHLEBAKI,

WORKI brezentowe do brudnej bielizny

LATARKI, LINKI

i t. p. artykuły niezbędne w polu i obozie

NADTO:

WSZELKIE ARTYKUŁY Z DZIEDZINY SPORTU, WYCHOWANIA FIZYCZNEGO i PRZYSPOSOBIENIA WOJSKOWEGO

CENNIKI NA ŻĄDANIE. WYSYŁKA NA PROWINCJĘ ZA POBRANIEM

NACZELNICTWO ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO
WIADOMOŚCI URZĘDOWE

ROCZNIK PIĄTY (IX)
ROK 1927.

Redaktor: STANISŁAW SEDLACZEK
Sekretarz Redakcji: EUGENJUSZ RYSZKOWSKI

WARSZAWA 1928.

NAKLAD I ADMINISTRACJA: CENTR. KOMISJA DOSTAW Z. H. P. TRAUGUTTA 2.
WYDAWNICTWO NACZELNICTWA ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO

TREŚĆ ROCZNIKA 1927.

(liczby oznaczają stronicę; litera (m) oznacza „ważne tylko w organizacji męskiej“,
(ż) „w. t. w org. żeńskiej“).

I. Regulaminy i zarządzenia stale obowiązujące.

Członkowie czynni w rezerwie	31
Gromady zuchów (ż)	2
Imprezy dochodowe	9
Instrukcja w spr. krzyży i książ. służb.	10, 24
Instrukcja skarbowa	5
Kursy instrukt. (m)	28
Legitymacje instruktorskie (m)	6
Mundury i oznaki (ż)	15, 20
Obowiązek prenum. „Harcmistrza“	31
Obozy (m)	9, 23, 29
Obozy (ż)	9, 30
Przydziały (m)	9
Podpisywanie pism (m)	32
Raporty (m)	23
Rejestracja absolw. semin. (m)	32
Rejestracja akad. i maturz. (m)	32
Regulamin instruktorski (ż)	16
Sprawności zuchów (ż)	3
Stopnie i próby starszyny (m)	28
Strój zimowy (m)	39
Zaświadczenia z obozów związk.	36, 39

II. Zarządzenia admin. i organizac.

Akta przy zm. przydz. (m)	12
Drużyny pols. zagranicą (ż)	1
Dworek Cisowy	1
Kontrola ksiąg kasowych (m)	4
Kursy związkowe (m)	7, 15, 17, 23, 30, 32
Kursy związkowe (ż)	21, 29
Konkurs obozowy (m)	13, 17
Konkurs na oznaki (i)	16, 21
Konkurs na oznaki st. h.	32
Kwalifikacja obozów (m)	14
Msze św. dla wycieczek	15
Obozy	30
Podpisywanie listów	6
Polecenie wydawnictw	4, 19, 32
Połączenie drużyn (m)	10, 31, 28
Przyjęcie zrzeseń St. H.	13, 17, 19, 31, 32, 39
Przyjęcie drużyn (m)	10, III, 13, 19, 32
Przyjęcie drużyn (ż)	15
Przyjęcie K. P. H.	20
Rozwiązanie drużyn (m)	10, 28
Rozwiązanie zrzeseń St. H.	13, 35
Rejestracja drużyn (m)	7
Statystyka (m)	6
Wypełn. wykazów służby (m)	4
Wnioski nominacyjne (ż)	16
Wychowanie fizyczne	23
Zmiana nazwy Chor.	13
Zmiany terytorjalne (m)	19
Żeglarstwo	24

III. Sprawy osobowe.

1) Zarządy Oddziałów i Komendy Chorągwi.	
Brześć	31 (m), 6 (ż)
Kraków	13, 6 (m), 31 (m)
Lwów	27
Lublin	1 (m), 13 (ż)
Łódź	31, 13 (ż), 39 (ż)

Mazowsze	6 (m)
Płock	13, 19 (m), 31 (m)
Pomorze	27, 13 (ż)
Poznań	27, 6 (m)
Radom	27
Śląsk	13, 13 (ż), 28 (ż)
Warszawa	31, 1 (m), 32 (m), 9 (ż)
Zagłębie Dąbr.	9, 31 (m)

2) Naczelnictwo i Główne Kwatery.

Komisja osobowa	1 (m) 6 (ż)
Komisja próby instr.	15 (ż)
Komisja próby drużyn	3 (ż), 6 (ż), 12 (ż) 15 (ż)
Komisja progr. St. H.	9
G. K. Z.	6, 9, 13, 31, 39
G. K. M.	7, 13, 17, 19, 31

3) Inne.

Cofnięcie stopni starszyny (m)	2, 13, 31, 19, 93
Cofnięcie stopni starszyny (ż)	9
Członkowie czynni	9 (m), 19 (m), 19 (ż)
Odnaczenia	(m) 4, 19
Podziękowania i pochwały (m)	30
Przeniesienie do rezerwy (m)	31, 39
Przodownice	6, 9, 31, 19, 39
Przodownicy	1, 9, 13, 19, 31, 35
Podharcemistrzynie	6, 9, 13, 19, 39
Podharcemistrze	9, 13, 19, 31, 35
Przywrócenie stopnia instr.	9, 19, 31
Starsze Harcerstwo	9, 31
Wizytatorzy obozów (m)	32
Przywrócenie stopnia instr.	9, 19, 31
Urlopy (ż)	9, 19, 39
Urlopy (m)	4, 6, 9, 17, 19, 24, 31, 32, 40
Zmiany przydziału	4, 7, 12, 17, 24, 40

IV. Zjazdy, konferencje, odprawy.

Konfer. st. ż.	21
Konfer. st. m.	12, 17
Konfer. refer. W. F.	23
Odprawa K. Ch.	1 (ż), 4 (m), 7 (m)
Obóz w Genewie	22 (ż)
Zjazdy N.R.H. XXXII — 10, XXXIII i XXXIV — 25, XXXV—27	
VII Zjazd Walny	11 (zwołanie), 17, 25 (uchw.)
II Zlot Narod. Ż. 1928	29, 35, 36

V. Różne.

Nadużywanie gościnności	23
Ochrona przyrody	23
Piwo	39
Poradnia dla drużynowych	12
Protektor	5
Rejestracja instytucji opiekuńcz.	40
Swoboda ma granice	23
Włóczęgostwo	23
Wyroki Naczel. Sądu	1, 2
Zażalenia na C. K. D. H.	24

VI. Nieurzędowe.

1) Kurs korespondencyjny	4
2) Protektor Ż. H. P.	4
Kronika	7, 18, 24, 34, 38, 14